REALIZAREA COMPETENȚELOR FUNCȚIONALE DE CĂTRE ORGANELE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE PE PERIOADA DE PANDEMIE GENEREATĂ DE VIRUSUL COVID-19, (2019-nCoV)

Oxana CHISARI-LUNGU
CZU:351.77:[616.98:578.834](478) *chisarilunguoxana@gmail.com*

Pe parcursul istoriei, omenirea s-a confruntat de nenumărate ori cu situații de epidemie sau pandemie. Conform *Dicționarului explicativ al limbii române, ,,epidemia''* este extinderea unei boli contagioase într-un timp scurt, prin contaminare, la un număr mare de persoane dintr-o localitate, regiune etc. Atunci când o epidemie se extinde pe un teritoriu foarte mare, cuprinzând într-un timp relativ scurt toată populația dintr-o țară, din mai multe țări sau chiar din continente întregi, aceasta poartă denumirea de *pandemie* [7].

Agravarea situației epidemiologice prin COVID-19, influențată de creșterea rapidă a numărului de persoane infectate și a numărului de decese, a determinat Organizația Mondială a Sănătății (OMS) să declarare la 30 ianuarie 2020 – Stare de Urgență în Sănătate Publică, iar la 11 martie 2020, a fost declarată stare de pandemie cu infecția COVID-19 [6].

În această perioadă, statele afectate realizează diverse acțiuni în vederea înlăturării sau minimalizării consecințelor riscurilor care survin.

În acest scop, la data de 27 ianuarie 2020, a fost convocată Comisia pentru Situații excepționale și urgențe de sănătate publică a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale privind analiza situației epidemiologice în regiune și punerea în aplicare a măsurilor de prevenire și control a infecției cu coronavirusul de tip nou (2019-nCoV) în format extins. În cadrul ședinței a fost examinată informația prezentată de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică cu privire la infecția cu coronavirusul de tip nou la nivel internațional și s-a decis implementarea recomandărilor OMS privind prevenirea cazurilor de infecție. În urma acestor acțiuni, Comisia Naţională Extraordinară de Sănătate Publică la 2 februarie 2020 a constatat că situaţia epidemiologică la

infecția cu Coronavirusul de tip nou (2019-nCoV) este tensionnată. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, de comun cu autoritățile naționale – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Finanțelor; Poliția de Frontieră; Serviciul Vamal au realizat și realizează în continuare diverse activități în scopul prevenirii infecției cu Coronavirusul de tip nou 2019-nCoV. În urma evaluării riscului pentru sănătate publică, la 24 februarie 2020 a fost declarat ***Cod galben*** de alertă la nivel national, iar la 13 martie 2020 Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică declară ***Cod roșu*** la nivel național în legătură cu situația epidemiologică din țară.

Ghidându-se de art. 66 din Constituția Republicii Moldova [1] și de art. 12 din Legea privind regimul stării de urgență, de asediu și de război [2], la 17 martie 2020 Parlamentul RM declară stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Conform prevederilor din Legea privind regimul stării de urgenţă, de asediu şi de război *starea de urgenţă* presupune un ansamblu de măsuri cu caracter politic, economic, social şi de menţinere a ordinii publice, care se instituie provizoriu în unele localităţi sau pe întreg teritoriul ţării în caz de:

a) iminenţă a declanşării sau declanşare a unor situaţii excepţionale cu caracter natural, tehnogen sau biologico-social, ceea ce face necesară prevenirea, diminuarea şi lichidarea consecinţelor acestora;

b) existenţă a unui pericol pentru securitatea naţională sau ordinea constituţională, ceea ce face necesară apărarea statului de drept, menţinerea sau restabilirea stării de legalitate [2, art. 1].

Din cele menționate anterior, precum și conform reglementărilor în vigoare, putem deduce următoarea procedură de declarare a stării de urgență. Comisia pentru Situaţii Excepţionale a Republicii Moldova prezintă Guvernului un raport privind necesitatea declarării stării de urgenţă. Acest raport este examinat în regim de urgenţă, la şedinţa Guvernului, în urma căreia este adoptată hotărârea de a înainta Parlamentului propunerea privind declararea stării de urgenţă. Ulterior, Prim-ministrul remite Parlamentului propunerea privind declararea stării de urgenţă, iar Parlamentul adoptă hotărârea de declarare a stării de urgență.

Examinând situația creată în republică, ne dăm seama de importanța realizării atribuțiilor autorităților administrației publice atât de la nivel central cât și local.

În acest context, putem evidenția principalele autorități care dețin diverse atribuții pe perioada pandemiei generată de virusul Covid-19: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Comisia pentru Situaţii Excepţionale a Republicii Moldova; Comisia Naţională Extraordinară de Sănătate Publică; Serviciul Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale pe durata stării de urgenţă, Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene; Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova; Serviciul de Informaţii şi Securitate etc.

În cazul declarării stării de urgenţă, organizarea şi coordonarea activităţii de aplicare a măsurilor impuse revin Comisiei pentru Situaţii Excepţionale a Republicii Moldova, iar coordonarea aducerii la îndeplinire a măsurilor de rigoare revine Serviciului Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale. În cazul declarării stării de urgenţă într-un anumit teritoriu, acesta va fi administrat de Comisia pentru Situaţii Excepţionale a autorităţii administraţiei publice locale respective, care va activa sub conducerea Comisiei pentru Situaţii Excepţionale a Republicii Moldova. Coordonarea aducerii la îndeplinire a măsurilor de rigoare revine Ministerului Afacerilor Interne şi Serviciului de Informaţii şi Securitate al Republicii Moldova. De asemenea, în această perioadă, acordă sprijin și Armata Naţională [2].

O altă structură importantă în această perioadă este Comisia Naţională Extraordinară de Sănătate Publică şi/sau Comisia Teritorială Extraordinară de Sănătate Publică, care la propunerea medicului-şef sanitar de stat al Republicii Moldova sau a medicului-şef sanitar de stat din teritoriu declară starea de urgenţă în sănătatea publică [3].

Referințe:

1. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994, în vigoare din 27.08.1994.
2. Legea Republicii Moldova privind regimul stării de urgenţă, de asediu şi de război nr. 212-XV, din 24.06.2004, în vigoare la 06.08.2004.
3. Legea Republicii Moldova privind supravegherea de stat a sănătăţii publice nr. 10, din 03-02-2009, publicată În: *Monitorul Oficial,* la 03-04-2009.

4. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova privind declararea stării de urgență nr. 55, din 17-03-2020, publicată la 17-03-2020. În: *Monitorul Oficial*, nr. 86, art. 96.
5. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la Comisia pentru Situaţii Excepţionale a Republicii Moldova nr. 1340 din 04-12-2001.
6. Raport privind măsurile de răspuns la infecția COVID-19, pe perioada ianuarie – mai 2020. Chișinău, 2020.
7. *Dicționar explicativ al limbii române.*